

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 12. september 2016

Høringsuttalelse om endringer i opplæringsloven – Oppstart av grunnskoleopplæring og mulighet for dispensasjon i ekstraordinære tilfeller

Vi viser til høringsnotat og brev av 23. juni 2016. Herved oversendes Norsk Lektorlags høringsuttalelse i saken.

1. Foreslått endring av tidspunktet for når retten til grunnskoleopplæring skal oppfylles for barn som kommer til Norge

Dagens lovverk tar ikke høyde for at kommunene kan ha behov for noe tid for å organisere opplæringstilbud til nyankomne elever. Vi støtter departementets vurdering av at det er urealistisk å forvente at kommunene alltid skal gi opplæring dagen etter at barnet har kommet til Norge, slik opplæringslovens § 2-1 krever.

Norsk Lektorlag støtter intensjonen om å rydde opp i et regelverk som i praksis ikke har vært realiserbart. Vi støtter departementet i at «*rettsregler som ofte brytes, kan miste verdi både som juridisk forpliktelse og som styringssignal*». Samtidig er det selvsagt viktig at barn som kommer til Norge, får et opplæringstilbud så raskt som mulig, både med sikte på integrering og for den enkelte elevs utdanning. Det er stor usikkerhet knyttet til fremtidige ankomsttall, og vi støtter KDs vurdering om at regelverket derfor bør være fleksibelt og kunne ta høyde for økninger i asyltilstrømning.

Norsk Lektorlag støtter departementets premiss om at kommunens økonomiske situasjon aldri skal være årsak til utsatt oppstart av grunnopplæring. Det er også viktig at en-månedensfristen ikke «starter på nytt» hvis et nyankommet asylbarn flyttes til et annet mottak/en annen kommune. Før barn overflyttes mellom mottak, må barns rett til opplæring tas høyde for, slik at også mottakskommunen vet hvem som kommer og har mulighet til å forberede seg. Vi støtter forslaget om at retten til grunnskoleopplæring skal oppfylles så raskt som mulig og senest innen en måned. En slik frist anser vi som rimelig tid for kommunene til å skaffe til veie nødvendige ressurser for å tilby opplæring.

Postadresse:
Pb. 7037 St. Olavs plass
0130 Oslo

www.norsklektorlag.no

Tlf.: 24 15 50 00

Besøksadresse:
Torggata 2
0181 OSLO

sekretariatet@norsklektorlag.no

Organisasjons.nr.: 879 495 512

2. Mulighet for dispensasjon fra opplæringsloven i ekstraordinære situasjoner

Opplæringsloven er en grunnmur for å sikre et godt utdanningssystem i Norge. Norsk Lektorlag er enig med departementets vurdering om at det bør være en svært høy terskel for at en kommune skal kunne gjøre unntak fra reglene i opplæringsloven.

Norsk Lektorlag støtter departementet i vurderingen om at en slik dispensasjonsordning kun bør omfatte barn uten oppholdstillatelse som ikke er i opplæring. Gitt de tydelige, strenge og relativt mange vilkårene departementet setter som grunnlag for at det skal kunne innvilges dispensasjon, støtter Norsk Lektorlag forslaget om en søknadsbasert dispensasjonsordning. Videre støtter vi departementets vurdering av at en dispensasjonsordning bør regulere hvilke unntak som kan gjøre, kun i ekstraordinære situasjoner. Det er spesielt viktig at premisset om at dispensasjonsvedtakene skal gjøres så konkrete så mulig, med angivelse av hvilke delpunkter i opplæringsloven som kan fravikes og for hvilken tidsperiode, følges opp i praksis.

Det er vesentlig at fylkesmennene i sin saksbehandling følger prinsippet om at større avvik fra opplæringsloven vil gi en kortere dispensasjonsperiode. Vi støtter departementet i at det må «*både forventes og kreves at kommune klarer å etablere et fullverdig opplæringstilbud på tre måneder*».

Økonomiske og administrative konsekvenser

Vi vil oppfordre Kunnskapsdepartementet til å sørge for en så enkel saksprosess som mulig knyttet til dispensasjonsordningen. Ressurser hos fylkesmenn og i kommuner bør i størst mulig grad brukes slik at de gagnar elevene og lærere direkte. Departementet skriver at det ikke er grunn til å tro at fylkesmannens søknadsbehandling vil bli ressurskrevende. Vi vil påpeke at det likeledes er viktig å sikre at søknadsskrivingen i kommunene heller ikke blir unødig ressurskrevende. I denne sammenhengen oppfordrer vi departement og fylkesmenn til å bruke et tydelig og klart språk i sin informasjon om lovendringene, slik at kommunene bruker så lite tid og ressurser som overhode mulig knyttet til eventuelle fremtidige søknader om dispensasjon.

Med vennlig hilsen

Rita Helgesen

Leder

Norsk Lektorlag